

Bohoslužba 7. júl 2024

Urobiť dojem na ľudí?

Piesne: 580,1 580,2-6 532 277

Suma ev: V tých dňoch prišiel Ježiš z galilejského Nazareta a Ján ho pokrstil v Jordáne. A vtom, ako vystupoval z vody, videl otvorené nebesia a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho. Vtom z nebies zaznel hlas: „Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.“ (Mk 1,9-11)

Lekcia: Mt 6,1-8.16-18

¹ Dávajte si pozor, aby ste nekonali svoju spravodlivosť **pred ľuďmi len preto, aby vás obdivovali**; inak nemáte odmenu od vášho Otca, ktorý je v nebesiach. ² Keď teda dávaš almužnu, nevytrubuj pred sebou, **ako to robia pokrytci** v synagógach a na uliciach, aby ich ľudia oslavovali. Amen, hovorím vám: **Už majú svoju odmenu**. ³ Ale keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí tvoja pravá ruka, ⁴ aby tvoja almužna zostala skrytá. **A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.**

⁵ Keď sa modlíte, **nebuďte ako pokrytci**. Tí pri modlitbe radi stoja v synagógach a na rohoch námestí, **aby urobili na ľudí dojem**. Amen, hovorím vám: **Už majú svoju odmenu**. ⁶ Ale keď sa ty modlíš, vojdi do svojej komôrky, zavri za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. **A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.** (⁷ Pri modlitbe nehovorte priveľa **ako pohania**, ktorí si myslia, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť. ⁸ Nenapodobňujte ich teda! Veď váš Otec vie, čo potrebujete, skôr ako ho prosíte.)

¹⁶ Keď sa postíte, **netvárite sa zachmúrene ako pokrytci**. Tí zanedbávajú svoj výzor, aby bolo ľuďom zjavné, že sa postia. Amen, hovorím vám: **Oni už majú svoju odmenu**. ¹⁷ Keď sa však ty postíš, natri si hlavu olejom a tvár si umy, ¹⁸ aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti. **A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je v skrytosti, ti odplatí.**

Modlime sa:

Otče náš nebeský, ďakujeme, že môžeme predstúpiť pred Tvoju tvár v toto ráno, aby sme hľadali obecenstvo s Tebou. A to preto, lebo Ty si nás už skôr hľadal a vydal si sa na cestu k nám v tvojom Synovi, Pánovi Ježišovi Kristovi. Ďakujeme, že láskou v Ňom potvrdenou nás oslovuješ a voláš k sebe. Veď ku komu by sme šli? Ty si darca života, sme v Tvojich rukách a to je pre nás najväčšie bezpečie.

Prosíme, daj teda, aby sme boli otvorení Ťa počúvať a prijať Tvoju zvesť, aby nebolo márne naše pobudnutie tu v chráme. Daj nám vnímavého ducha, potrebnú sebareflexiu a ochotu konať podľa toho, čo sme pochopili. Veď Ty si ten najlepší učiteľ, kto nás vedie v labyrinte života, aby sme sa nestratili.

Ďakujeme za všetky dary tejto lásky a starostlivosti, za ochranu, pomoc, silu; za pochopené slovo a za vedenie Tvojho Ducha. Prosíme, naďalej spravuj náš život, aby sme sa vyhli nebezpečenstvám, ale vedeli sa potvrdiť v tom, čo je správne a Tebe milé. Nech aj dnešná zvesť nám je na osoh, aby si nás ňou formoval a uspôsobil konať Tvoju vôľu k požehnaniu nám i nášmu okoliu. V mene Pán Ježiša Krista prosíme, takto nás obdaruj svojou prítomnosťou a konaj v nás. *Amen*

„Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom.“

Gal 1,10

Milí Bratia a milé Sestry!

Keď Pán Ježiš vyriekol na hore zásady a pravidlá života v Jeho nasledovaní, učil svojich pred verejnosťou k tomu, ako inakšie sa majú správať, než to bolo bežne vo zvyku. Akým zvodným pokušeniam sa majú vyhýbať. Tieto biblické verše nám hovoria o tom, aké požiadavky mal On na svojich učeníkov. Môžeme ich zhrnúť do dvoch skupín: v jednej sa nachádza to, čo by nemali robiť a v druhej to, čo im doporučuje.

To všetko sa vzťahuje na tri oblasti zbožnosti tej doby: almužna, pôst, modlitba. Boli to vonkajšie, viditeľné a badateľné prejavy zbožného a bohobožného života – aspoň teda mali byť. Pán však poukazuje práve na to, že nie je všetko také, aké to byť vyzerá. Zdanie navonok je veľmi mylné. Vie pomýliť okolie, ktorému stačí to, čo práve vidí. Ale vie pomýliť aj samotného aktéra, ktorý je rád, že sa dostal do stredobodu pozornosti a dobre zapôsobil, prípadne zožal úspech alebo chválu a uznanie.

Pán Ježiš varuje práve pred takýmito falošnými istotami a dobrými pocitmi, ktoré dokážu človeka veľmi oklamať a ovplyvniť. Zároveň ho však robia vo svojom prostredí nedôveryhodným. A to najhlavnejšie je, že prejavy zbožnosti takéhoto charakteru potom zostanú celkom na ľudskej rovine. Pritom ony by mali predovšetkým spájať človeka s nebeským Otcom. To im dáva zmysel. Bez tohto vzťahu s Ním je všetko len divadlo, kde možno obecenstvo tleska, ale je to mŕtva viera.

Ježiš prišiel, aby nás spojil s nebeským Otcom, aby sme sa nepohybovali len na tej horizontálnej rovine, ako keby nad nami nikto nebol. Ale aby sme mohli byť v neustálom kontakte s Bohom, ktorý nás vie pozdvihnúť a rozšíriť dimenziu nášho bytia. Preto chce, aby sme pozdvihli svoj zrak na Neho, a neuspokojili sa iba s tým, že bežne medzi ľuďmi to zvládame dobre. Podstatné je hľadať Jeho vôľu a riadiť sa ňou. Na Boha nemôžeme zapôsobiť tak ako na ľudí. Márne sa pokúšame Ho nejakou ovplyvniť, pred Ním žiadne pretvarovanie sa alebo pokrytectvo neobstojí.

Úvod Ježišovej reči na vrchu znie v podaní evanjelistu Matúša takto: „*Keď Ježiš videl zástupy, vystúpil na vrch, sadol si a jeho učeníci pristúpili k nemu. Otvoril ústa a začal ich učiť!*“ Teda všimnime si, že zástupy sú tam za svedkov, ktorí na vlastné uši počuli, k čomu učil Pán svojich učeníkov! Totiž, že ako majú v Jeho poňatí chápať Božiu požiadavku na ich život v poslušnosti, to sa vzťahuje na tých, ktorých si On povolal, aby Ho nasledovali. To nie sú všeobecne platné pravidlá pre každého človeka, ale pre učeníkov. Preto sa netreba pohoršovať nad tým, že ako si to Ježiš predstavuje (trebárs že tomu, kto ňa udrie po pravom líci, nadstav aj ľavé a podobne...).

Avšak Pán Ježiš interpretuje zákon verejne, pred ostatnými poslucháčmi, z čoho vyplýva, že ten, kto nie je učeník, bude presne vedieť, ako sa má správať skutočný učeník. Preto to zároveň Ježišových nasledovníkov zaväzovalo – boli totiž pod kontrolou svojho neveriaceho okolia. Dodnes platí, že neveriaci presne vedia, čo sa má od veriacich očakávať, a koľkokrát ich aj verejne zahanbujú, ak tomu tak nie je.

Milí Bratia a milé Sestry! V takomto prostredí hovoril teda Pán aj o tom, ako dávať almužnu, ako sa modliť a ako sa postiť. Varoval svojich pred takým správaním, ktoré je motivované túžbou po uznaní a chvále od ľudí, teda zapáčiť sa ľuďom. Veď tá – mohli by sme povedať – „spoločenská kontrola“ už aj vtedy fungovala. Totiž možno sa niekomu podarilo zožať uznanie a obdiv pred ľuďmi – takú špeciálnu skupinu tvorili farizeji – ale zároveň aj vznikalo všeobecné hodnotenie o takomto správaní, ako o pokrytctve. Pretože skutočnosť nebola v súlade s tým, čo bolo ukazované navonok.

A teraz sa pozrime na náš základný verš. Pochádza z pera popredného farizeja, zákonníka, ktorý sa stal Ježišovým apoštolom. Nebudeme teraz hodnotiť jeho život ešte pred tým ako uveril, stačí, že sám naznačuje, že mu bolo dôležité páčiť sa ľuďom. Teda zviditeľňovať sa a tak zapôsobiť na svojich obdivovateľov. Toto správanie vyčítal Pán Ježiš farizejom, pokrytcom, od nich chcel odlíšiť svojich učeníkov. Nerobte ako oni... aby vaše almužny, modlitby či pôst neboli nástrojom k tomu, aby ste zožali obdiv u ľudí. Tí, čo tak robia, **„už majú svoju odmenu“**. Ich odmenou je chvála a tieskanie od ľudí, ale u Boha to celé je divadlo a nemá žiadnu hodnotu. A čo je ešte horšie: takáto hraná zbožnosť, ktorá je adresovaná ľuďom, nie je vzťah s Hospodinom.

Apoštol Pavel píše o sebe Galaťanom v súvislosti s tým, že vyzdvihuje zachraňujúcu moc Božiu, ktorú sám spoznal a pre ňu má skutočný život. Hovorí o tom, ako prenasledoval a nivočil cirkev, dokedy ho v tom Pán nezastavil a jeho smerovanie sa nezmenilo. A bola to zásadná zmena jeho celej životnej orientácie: **„Ide mi azda o priazeň ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem zapáčiť ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom.“**

Apoštol je teda zo skúsenosti presvedčený o tom, že byť Kristovým služobníkom znamená: hľadám Jeho priazeň; na mienke ľudí mi nezáleží, už nie je pre mňa motiváciou zapôsobiť na ľudí, upútať ich pozornosť. Jeho ďalší život plynul

v službe tak, že týmito formami zbožnosti ako almužna, modlitba, pôst skutočne nechcel ohúriť ľudí, ale ho spájali a zachovali v úzkom obecenstve s Pánom Ježišom. Ved' v podstate to im dáva zmysel.

Bratia a Sestry! Možno si myslíte, ale prečo o tom toľko hovoriť? Pretože Pán Ježiš toto pokrytecké správanie považoval za tak alarmujúco zlé, že až trikrát na to upozornil. „Nebudte ako pokrytci, aby ste robili na ľudí dojem, aby ste ich ohúrili“ – a podobne. Učeník má svojim životom a správaním poukazovať na svojho Majstra, učiteľa, nie sa tlačíť do stredu pozornosti. A to už vôbec nie aby tým vytváral falošný dojem a mienku o sebe a získaval si tak uznanie... Pánovi Ježišovi to bolo úplne cudzie.

Avšak nakoľko človek je ješitný a túži na seba upozorniť, hľadá uznanie a rád manipuluje mienku druhých, preto je náchylný sa takto správať. Veľké je pokušenie hovoriť si: „Ved' aj iní tak robia, nie je na tom nič zlé“. Avšak kto patrí Kristovi, má sa riadiť Jeho zjavenou vôľou. Samozrejme, môže prísť pokušenie aj takeého typu, avšak On práve preto varoval pred týmto prístupom, aby sme vedeli, že ak som jeho dieťa, to nie je moja cesta. Naopak, ako hovoril Ján Krstiteľ: „*On musí rásť a ja sa musím umenšovať.*“ (Jn 3,30) Ak tomu skutočne tak je, tak ješitnosť či upozorňovanie na seba alebo pokrytectvo sa k slovu nedostanú.

Milí Bratia a milé Sestry, Ježišovi súčasníci tiež prišli na to, že boli oklamaní, podvádzaní falošnou zbožnosťou. Znechucuje a pohoršuje to aj dnes tých, ktorí sú kritickí, pochybujú alebo ten základný ľudský pocit spravodlivosti je v nich ohrozený. A čo je najhoršie, že keď má niekto takúto zlú skúsenosť, tak ľahko sa bude skláňať k zovšeobecňovaniu. Čiže povie: takí sú kresťania. V jeho očiach teda je každý taký a preto nikoho nebude brať vážne.

To predsa vie napáchať veľa škody a odradiť mnohých. Preto je veľmi dôležité si uvedomiť, že každý prístup, každé správanie má svoje dôsledky a nevyčísliteľné škody v duši ľudí, ktorých sme pohoršili. Takéto dojmy, škody sa veľmi ťažko dajú napraviť, totiž koho sa týkajú, ten stratil prípadnú dôveru a tú je ťažké získať späť.

Milí Bratia a milé Sestry! Asi sa mi to nepodarilo tak čisto a jednoducho povedať ako som chcela. Ale určite chápeme to varovanie, ktoré nás nabáda k tomu, aby sme sa pozreli do seba a do zrkadla Jeho slova a tak sa skúmali, či nie je to aj náš problém; pokušenie, ktorému sme nevenovali dostatočnú pozornosť. Pretože ak máme túžbu žiť pre Pána a s Pánom, ak chceme Mu slúžiť svojim životom, tak určite je na mieste toto sebaskúmanie. Ved' apoštol Pavol hovorí: „*Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom.*“ Tieto dva prístupy sa teda vylučujú.

Pán Ježiš hovorí v kázni na hore o nebeskom Otcovi, ako ktorý je v skrytosti a vidí, čo je skryté. A stačí, keď On vidí. Preto nás Pán Ježiš dnes nabáda k tomu, aby sme hľadali namiesto verejnosti skrytosť, kde sa s Ním môžeme dostať do kontaktu, Jeho prítomnosti bude vylúčené, že by sme sa chceli zapáčiť ľuďom. ale bude to

stretnutie, pri ktorom sa pri hľadaní Jeho tváre môžeme upevniť a posilniť k činom, ktoré budú prejavom lásky k Nemu. Kiež by aj o nás mohlo odznieť, že Pán náš má v nás záľubu. *Amen*

Modlime sa:

Pane Ježišu Kriste! Odpusť nám, že vidíme okolo seba mnoho farizejov, ale toho najväčšieho, samých seba nechceme uzrieť. Odpusť, že na vlastné konanie vždy nájdeme výhovorky a ospravedlnenia; odpusť, že nám imponuje, ak sme v stredobode pozornosti a sme náchylní sa pretvarovať a snažiť sa zapáčiť ľuďom. Nie je z toho výnimkou ani náš život vo viere. Veru, aj my potrebujeme varovanie a upozornenie, že sa máme sústrediť na Teba a nie na mienku nášho okolia.

Prosíme, daj nám pochopiť, že ak chceme žiť a slúžiť Tebe, tak máme hľadať Teba a Tvoju priazeň. Pomôž, aby sme neboli závislí na mienke ľudí, jedine na Tvojej. Nech je nám zdrojom radosti, že o nás stojíš. Veď i keď nás Tvoje slovo raní, aj to je pre naše dobro. Je bolestivé, keď nás zahanbujú poznámky neveriacich a prosíme odpusť, ak sme svojím správaním dali dôvod iným k pohoršeniu. Pane náš, nezriekni sa nás, Tvoj láskavý pohľad nás nech povzbudí, že s Tvojou pomocou sa môžeme zmeniť.

Ježišu Kriste, zmiluj i nad naším okolím, nad tými, ktorí sa sklamali, stratili nádej možno aj kvôli nám či iným nehodným Tvojim deťom. Buď blízko nemocným, trpiacim, opusteným, vdovám a sirotám, ľudí bez práce, domova, rodiny a nádeje. Kiežby sme im vedeli poslúžiť slovami i skutkami tak, ako nás k tomu vedieš! Prosíme, daj, aby aspoň v tom najužšom kruhu kde žijeme, bol náš život príkladný a výrečný, aby si si nás mohol použiť ako nástroje v šírení evanjelia o Tvojej láske. *Amen*